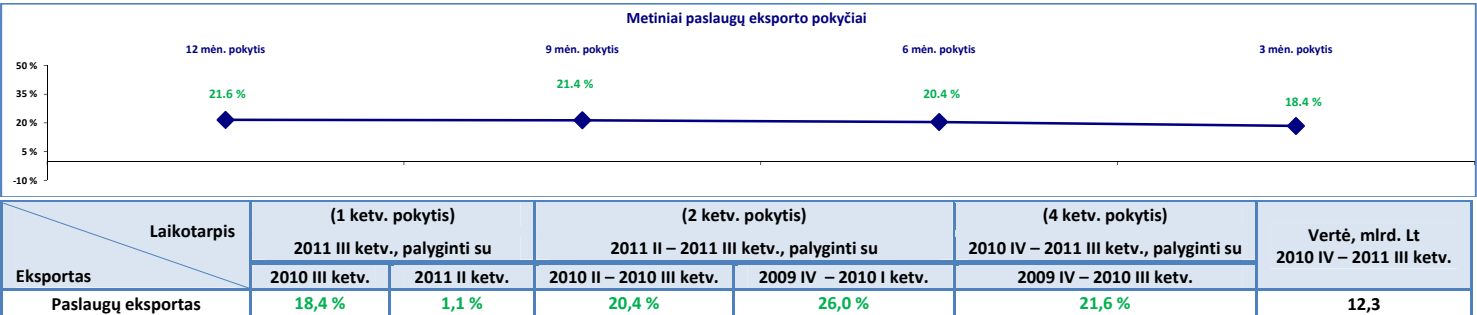

I. SANTRAUKA

- ▶ 2011 m. III ketv., palyginti su atitinkamu 2010 m. laikotarpiu, paslaugų eksportas didėjo 18,4 proc. – iki rekordinių 3,44 mlrd. Lt.
- ▶ Transporto paslaugų eksporto augimą daugiausia lėmė 67,1 proc. suintensyvėjęs ekspedijavimo, sandėliavimo ir kitų transporto paslaugų eksportas.
- ▶ 2011 m. III ketv. sustojo krovinių gabenimo keliais paslaugų eksporto augimas – metinis augimas siekė vos 0,2 proc.
- ▶ Kelionių paslaugų eksportas į Rusiją 2011 m. III ketv., palyginti su 2010 m. III ketv., išaugo dvigubai.

II. PASLAUGŲ EKSPORTO POKYČIAI 2011 III KETV. VS 2010 III KETV.

EKSPORTAS PAGAL PASLAUGŲ RŪŠIS

- ▶ **2011 m. III ketv., palyginti su 2010 m. III ketv., paslaugų eksportas augo 18,4 proc., arba 534,9 mln. Lt.** Augimui daugiausia įtakos turėjo transporto paslaugos, augusios 19,5 proc., arba 309 mln. Lt., kelionių paslaugų eksportas didėjo 24,9 proc., arba 219,5 mln. Lt, IT paslaugos – 41,2 proc., arba 9,5 mln. Lt, statybos paslaugos – 6,5 proc., arba 4,7 mln. Lt.
- ▶ **2011 m. III ketv., palyginti su 2010 m. III ketv., transporto paslaugų eksporto augimui didžiausią įtaką darė 269,3 mln. Lt, arba 67,1 proc. išaugęs ekspedijavimo, sandėliavimo ir kitų transporto paslaugų eksportas.** Daugiausia augo Šveicarijos rinka – 65,7 mln. Lt. Šios rinkos augimas sietinas su situacija Baltarusijoje, kadangi vasarą šios šalies verslininkai stengėsi realizuoti kiek įmanoma daugiau prekių tam, kad gautų užsienio valiutos ir išvengtų vietinės kontrolės, registruodavo įmones Šveicarijoje. Antra labiausiai augusi rinka buvo Rusija – 56,7 mln. Lt. Viena iš augimo priežasčių yra ta, kad rusų užsakovai didino krovinių gabenimą Lietuvos geležinkelių transportu. Nyderlandai augo 44,7 mln. Lt. Augimas į šią šalį sietinas su keliais veiksniais: 1) Lietuvos ekspeditoriai stiprina savo pozicijas Vakarų rinkose; 2) patogi Nyderlandų logistinė aplinka bei mokesstinė sistema. Nagrinėjamu laikotarpiu didesnių svyravimų ekspedijavimo paslaugų kainų srityje nebuvo, o po Naujųjų metų tvyro šioks toks neaiškumas, nes kai kurios šalys, pvz., Baltarusija, Ukraina, Lenkija, ruošiasi didinti pervežimų geležinkeliais kainas, todėl ateityje galimas maršrutų persiskirstymas. Krovinių gabenimo kelių transportu paslaugų eksportas praktiškai sustojo augęs – nagrinėjamu laikotarpiu augimas sudarė tik 0,2 proc. Labiausiai mažėjo krovinių gabenimas Rusijos užsakovams – 34 mln. Lt, kaip teigia asociacijos „Linava“ atstovai, daugiausia dėl to, kad iškilo trišalių leidimų gabenimo problemų, kurios buvo išspręstos rugsėjį. Rusijos užsakovai, pasimokę iš praeitės, pradėjo geriau planuoti krovinių srautus, todėl dabar jie tolygiau paskirstomi per metus. Labiausiai augo Vokietijos rinka – nuo 19,8 mln. Lt iki 144,3 mln. Lt. Toks augimas iš dalies sietinas su Rusijos problemomis, todėl tikėtina, kad Lietuvos vežėjai aktyviau ieškojo užsakymų Vakarų Europoje. Pervežimų kainos nustojo augti rugsėjo mėnesį ir šiuo metu yra stabilios, didesnių neigiamų tendencijų kol kas vežėjai nejaučia, tačiau neramina tendencijos Italijos, Ispanijos rinkose, kurios sudaro nemažą pervežimų struktūros dalį. Neigiamai Lietuvos vežėjų konkurencingumą veikia ir darbuotojų stygius, naujai įvesti mokesčiai bei aukštos draudimo kainos. Situacijos negerina ir nuo sausio brangusios vizos į Rusiją.
- ▶ **2011 m. III ketv., palyginti su 2010 m. III ketv., kelionių paslaugų eksportas augo 24,9 proc., arba 219,5 mln. Lt.** Dvigubai augo kelionių paslaugų eksportas į Rusiją, trečdaliu išaugo ir iš šios šalies apgyvendintų asmenų skaičius, tokį augimą lėmė vasaros sezonas bei vykęs krepšinio čempionatas, kadangi didžiausias augimas Klaipėdoje, kur grupės varžybas žaidė Rusijos rinktinė. Be to, vis daugiau rusų poilsiai renkasi Lietuvos pajūrį. Antroje vietoje – Baltarusija, augimas sudarė 22,6 mln. Lt. Baltarusai daugiausia atvyksta į mūsų šalį apsipirkti, atvykti čia juos taip pat skatino ir prasidėję ekonomikos sunkumai šalyje.
- ▶ **2011 m. III ketv., palyginti su 2010 m. III ketv., IT paslaugų eksportas išaugo 41,2 proc., arba 9,5 mln. Lt.** Daugiau kaip pusė viso augimo teko pagrindinei Lietuvos IT paslaugų eksporto rinkai – Danijai, į kurią augimas sudarė 5,5 mln. Lt. Antroje vietoje liko Latvija su 1,7 mln. Lt augimu.
- ▶ **2011 m. III ketv., palyginti su 2010 m. III ketv., statybos paslaugų eksportas išaugo 4,7 mln. Lt.** Didžiausias augimas fiksuotas Norvegijoje – 8,2 mln. Lt, o eksporto bendra vertė sudarė 18 mln. Lt, šioje šalyje Lietuvos statybų sektoriaus atstovai ir toliau stiprina savo pozicijas, sėkmingai vykdydami užsakymus bei sulaukdami naujų pasiūlymų, o pagrindinės Lietuvos įmonių veiklos Norvegijoje yra tiltų statyba, gyvenamųjų namų statyba, fasadai. Antroje vietoje pagal augimą buvo Prancūzija, kur statybos paslaugų eksportas augo 7,5 mln. Lt ir sudarė 12 mln. Lt. Baltarusijos rinka mažėjo 9,5 mln. Lt, kur, ženkliai išaugus rizikoms šalies viduje, Lietuvos statybos įmonės susidūrė su valiutos problemomis bei pablogėjusia verslo aplinka.

Laikotarpis	(1 ketv. pokytis)		(2 ketv. pokytis)		(4 ketv. pokytis)	Dalis bendrame paslaugų eksporte 2010 IV – 2011 III ketv.
	2011 III ketv., palyginti su 2010 III ketv.	2011 II ketv.	2010 II – 2010 III ketv.	2010 IV – 2011 I ketv.	2010 IV – 2011 III ketv., palyginti su 2009 IV – 2010 III ketv.	
Paslaugos	18,4 %	1,1 %	20,4 %	26,0 %	21,6 %	100,0 %
Transporto paslaugos	19,5 %	-4,2 %	22,4 %	10,0 %	23,7 %	60,2 %
Kelionės	24,9 %	13,6 %	22,1 %	88,5 %	22,8 %	25,8 %
Kitos verslo paslaugos	-6,4 %	-10,2 %	6,8 %	0,4 %	15,0 %	7,4 %
Statybos paslaugos	6,5 %	3,3 %	21,6 %	40,2 %	21,8 %	2,1 %
Ryšių paslaugos	-16,5 %	-8,3 %	-13,2 %	10,7 %	-6,5 %	2,2 %
Kompiuterinės paslaugos	41,2 %	10,7 %	34,9 %	5,4 %	24,2 %	1,0 %

EKSPORTAS PAGAL ŠALIS

- ▶ **2011 m. III ketv., palyginti su 2010 m. III ketv., paslaugų eksportas augo visomis eksporto plėtros strategijoje numatytais kryptimis.** Prie augimo labiausiai prisidėjo beveik **27,5 proc., arba 235,5 mln. Lt, išaugusi Tradicinė rytų rinka****, Likusi ES rinka augo **9,6 proc., arba 118,7 mln. Lt, Namų rinka* – 13,6 proc., arba 76,7 mln. Lt, kitų šalių rinka augo sparčiausiai – 41,1 proc., arba 104,0 mln. Lt.**
- ▶ **2011 m. III ketv., palyginti su 2010 m. III ketv., paslaugų eksportas iš Tradicinės rytų rinkos šalių sparčiausiai augo į Ukrainą – 64,6 proc., arba 13,0 mln. Lt** (veiklos lizingas (paprastoji nuoma) augo 5,5 mln. Lt, ekspedijavimo, sandėliavimo ir kitos transporto paslaugos – 6,6 mln. Lt). Paslaugų eksportas į **Rusiją** didėjo 31,3 proc., arba 169,9 mln. Lt (kelionių paslaugos augo beveik du kartus – 130,6 mln. Lt, ekspedijavimo, sandėliavimo ir kitos transporto paslaugos augo 46,4 mln. Lt). Į **Baltarusiją** paslaugų eksportas augo 17,8 proc., arba 52,6 mln. Lt (krovinių gabenimo geležinkeliais paslaugos augo 31,7 mln. Lt, kelionės – 22,6 mln. Lt).
- ▶ **2011 m. III ketv., palyginti su 2010 m. III ketv., paslaugų eksportas iš Likusios ES rinkos šalių sparčiausiai augo į Graikiją – 294,6 proc., arba 10,9 mln. Lt** (ekspedijavimo, sandėliavimo ir kitos transporto paslaugos augo 10,1 mln. Lt), į **Nyderlandus** – 62,4 proc., arba 52,7 mln. Lt (ekspedijavimo, sandėliavimo ir kitos

transporto paslaugos augo 44,5 mln. Lt, krovinų pervežimas kelių transportu – 7,4 mln. Lt), į **Italiją** – 30,7 proc., arba 17,1 mln. Lt (keleivių pervežimas oro transportu augo 14,3 mln. Lt, kelionės – 3,9 mln. Lt), į **Vokietiją** – 9,8 proc., arba 36,0 mln. Lt (krovinų pervežimas augo 27,1 mln. Lt, kelionės – 15,4 mln. Lt). 2011 m. III ketv., palyginti su 2010 m. atitinkamu laikotarpiu, paslaugų eksportas labiausiai mažėjo į **Jungtinę Karalystę** – 25,5 proc., arba 28,5 mln. Lt (keleivių pervežimas oro transportu sumažėjo 29,4 mln. Lt, tiesa 4,0 mln. Lt didėjo rinkos konjunktūros ir viešosios nuomonės apklausų, reklamos paslaugų eksportas), į **Bulgariją** paslaugų eksportas sumažėjo 6,1 karto, arba 9,1 mln. Lt (prekybinio tarpininkavimo paslaugos sumažėjo 8,5 mln. Lt).

► **2011 m. III ketv., palyginti su 2010 m. III ketv.**, paslaugų eksportas iš **Namų rinkos** šalių sparčiausiai augo į **Latviją** – 22,5 proc. arba 39,2 mln. Lt (krovinų pervežimas augo 11,0 mln. Lt, ekspedijavimo, sandėliavimo ir kitos transporto paslaugos – 18,7 mln. Lt, kelionės – 5,5 mln. Lt), į **Estiją** – 18,9 proc., arba 14,2 mln. Lt (krovinų pervežimas – 5,2 mln. Lt, kelionės – 4,8 mln. Lt), į **Daniją** – 12,4 proc., arba 11,6 mln. Lt (ekspedijavimo, sandėliavimo ir kitos transporto paslaugos augo 7,0 mln. Lt, kompiuterinės paslaugos – 5,5 mln. Lt).

► **2011 m. III ketv., palyginti su 2010 m. III ketv.**, paslaugų eksportas iš **Kitų šalių rinkos** daugiausiai augo į Šveicariją – 160 proc., arba 71,2 mln. Lt (ekspedijavimo, sandėliavimo ir kitos transporto paslaugos augo 65,4 mln. Lt, verslo konsultacinės paslaugos – 1,84 mln. Lt), į **JAV** – 59,9 proc., arba 21,6 mln. Lt (finansinės paslaugos augo 18,8 mln. Lt, ekspedijavimo, sandėliavimo ir kitos transporto paslaugos – 8,1 mln. Lt), į **Kiniją** – 352 proc., arba 10,2 mln. Lt (ekspedijavimo, sandėliavimo ir kitos transporto paslaugos augo 9,1 mln. Lt), į **Australiją** – 269 proc., arba 7,5 mln. Lt (krovinų pervežimas kelių transportu augo 5,5 mln. Lt, ekspedijavimo, sandėliavimo ir kitos transporto paslaugos – 2,0 mln. Lt). Didžiausias paslaugų eksporto mažėjimas 2011 m. III ketv., palyginti su atitinkamu 2010 m. laikotarpiu, buvo užfiksuotas į **Kazachstaną** – paslaugų eksportas sumažėjo 18,6 proc., arba 8,5 mln. Lt (kitos oro transporto paslaugos sumažėjo 6,8 mln. Lt, krovinų pervežimas keliais sumažėjo 5,2 mln. Lt, tačiau ekspedijavimo, sandėliavimo ir kitos transporto paslaugos augo 3,9 mln. Lt).

Prekių grupė	Laikotarpis		(1 ketv. pokytis)		(2 ketv. pokytis)		(4 ketv. pokytis)		Dalis bendrame paslaugų eksporte 2010 IV – 2011 III ketv.
	2011 III ketv., palyginti su		2011 II – 2011 III ketv., palyginti su		2010 IV – 2011 I ketv.		2010 IV – 2011 III ketv.		
	2010 III ketv.	2011 II ketv.	2010 II – 2010 III ketv.	2010 IV – 2011 I ketv.	2009 IV – 2010 III ketv.				
Namų rinka*	13,6 %	7,2 %	9,3 %	28,3 %	7,4 %			17,98 %	
Tradicinė rytų rinka**	27,5 %	-3,2 %	35,6 %	23,1 %	42,8 %			32,81 %	
Kitos ES šalys	9,6 %	0,2 %	11,4 %	26,6 %	15,2 %			39,35 %	
Kitos šalys	41,1 %	9,1 %	40,4 %	29,6 %	18,0 %			9,86 %	

*Namų rinka: Latvija, Estija, Suomija, Švedija, Danija, Norvegija; **Tradicinė Rytų rinka: Rusija, Ukraina, Baltarusija